

مجموعه سؤالات طبقه‌بندی شده امتحانات نهایی

فارسی دوازدهم

کلیه رشته‌ها

همراه با پاسخنامه

درس ۱ تا ۱۸

درس به درس

از خرداد ۹۸ تا دی ۱۴۰۲

۰۹۱۱-۱۷۸-۱۷۰۷

گردآورنده: ولی مسعودی

@valimasoudi44

بارم‌بندی فارسی (۳)، پایه دوازدهم

نمره	موضوع‌ها	قلمروها
۱	معنی واژه	زبانی نمره ۷
۲	املای واژه	
۴	دستور	
۳	آرایه‌های ادبی	ادبی نمره ۵
۱	تاریخ ادبیات	
۱	حفظ شعر	فکری نمره ۸
۴	درک مطلب	
۲	معنی و مفهوم نثر	
۲	معنی و مفهوم نظم	

* یادآوری:

◀ پرسش‌های **آزمون نوبت دوم** و **شهریور** از **کل کتاب** به نسبت **۱۰ نمره (نوبت اول)** و **۱۰ نمره (نوبت دوم)**، طبق بarm‌بندی جدول فوق می‌باشد.

◀ پرسش‌های مرتبط با بخش **حفظ شعر** در **نوبت خرداد** و **شهریور** به **تمامی** «شعر خوانی» های کتاب اختصاص می‌یابد.

بخش اول ← از سؤال ۱ تا ۱۴۰: نوبت اول (درس ۱ تا ۹)

بخش دوم ← از سؤال ۱۴۱ تا ۳۱۳: نوبت دوم (درس ۱۰ تا ۱۸) + سؤالات ترکیبی

نوبت اول

بخش اول <

درس ۱ تا ۹

از سؤال ۱ تا ۱۴۰

ستایش

قلمرو زبانی

معنی واژه

۱- در بیت زیر، یک برابر معنایی مناسب برای واژه «شادی» بیابید.
(خرداد ۱۴۰۱)
همه عزّی و جلالی، همه علمی و یقینی / همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی

۲- عبارت «حرکت به سوی مقصدی برای به دست آوردن و جست و جوی چیزی» در توضیح کدام واژه آمده است؟ (دی ۱۴۰۱)
الف) اتراق / ب) پویدن / پ) مشایعت / ت) وصول

املای واژه

۳- املای درست را از داخل کمانک برگزینید.
(شهریور ۱۴۰۲)
تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی / تو نماینده فضلای تو سزاوار (ثنایی / سنایی)

قلمرو ادبی

۴- با توجه به بیت زیر، پاسخ درست را برگزینید.
(شهریور ۱۴۰۱)
آرایه بارز بیت «همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی / همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی»، تضمین است یا تلمیح؟

پاسخ

۱- سرور / ۲- ب / ۳- ثنایی / ۴- تلمیح

شکرِ نعمت

* درس یکم

گنج حکمت: گمان

قلمرو زبانی

معنی واژه

۵- واژهٔ مشخص شده را معنا کنید.
یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فروبرده بود. (شهریور ۱۴۰۲)

۶- معادل درست توضیحات عرفانی زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید.
کمال توجه بنده به حق و یقین بر اینکه خداوند در همهٔ احوال، عالم بر ضمیر اوست. (مراقبت / مکاشفت)

املای واژه

۷- املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
۱- واصفان حلیهٔ جمالش به تحیر (منسوب / منسوب)
۲- همه از (بهر / بحر) تو سرگشته و فرمانبردار شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری (دی ۱۴۰۰)

۸- واژهٔ «هم‌آوا» را در عبارت زیر بیابید و مترادف آن را بنویسید.
منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است. (دی ۱۴۰۲)

۹- جدول زیر را کامل کنید.
واژه - هم‌آوا - مترادف
غربت - -

دستور

۱۰- در عبارت «چون برسیدم بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.»
الف- جملهٔ «پایه» یا «هسته» را مشخص کنید. (ب) نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را، به ترتیب، بنویسید. (خرداد ۱۴۰۲)

۱۱- در بیت زیر، نوع حذف فعل (لفظی / معنایی) را مشخص کنید.
کرم بین و لطف خداوندگار گنه بنده کرده‌است و او شرمسار

۱۲- در بیت «همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری.»
الف) کدام فعل حذف شده‌است؟ (ب) نوع حذف را بنویسید. (خرداد ۹۹)

پاسخ

- ۵- جیب: گریبان، یقه ۶- مراقبت ۷- ۱- منسوب ۲- بهر ۸- قربت - نزدیکی
۹- قربت - بیگانگی، دوری، تنهایی ۱۰- الف - جملهٔ پایه: بوی گلم چنان مست کرد. ب- م: مفعول مست: مسند
۱۱- لفظی ۱۲- الف) هستند (فعل اسنادی) (ب) معنایی

قلمرو ادبی

- ۱۳- مفهوم کنایه مشخص شده را بنویسید.
تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری
(دی ۱۴۰۲)
- ۱۴- در عبارت زیر، واژگان «سجع» را بنویسید.
عصاره تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.
(دی ۱۴۰۲)
- ۱۵- واژگان پدیدآورنده آرایه لفظی «سجع» در عبارت زیر کدامند؟
«هر نفسی که فرومی‌رود ممد حیات است و چون برمی‌آید مفرح ذات.»
(خرداد ۱۴۰۲)
- ۱۶- جای خالی عبارت زیر را، به درستی، پر کنید.
در بیت زیر، کاربرد آرایه‌های «تشبیه»، «مراعات نظیر»، «تلمیح» و «.....» مشهود است.
«چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟
چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟»
(خرداد ۱۴۰۲)
- ۱۷- مفهوم نمادین مورد مشخص شده را بنویسید.
الف) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز
 کان سوخته را جان شد و آواز نیامد
(خرداد ۱۴۰۱)
- ۱۸- کدام یک از واژگان مشخص شده در عبارت زیر، «مشبهه» است؟
«فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیرورد.»
(شهریور ۱۴۰۱)
- ۱۹- با توجه به عبارت «فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیرورد.»
الف) یک مورد اضافه تشبیهی در متن بیابید.
ب) کدام واژه، استعاره است؟ مفهوم آن چیست؟
(دی ۱۴۰۰)

پاسخ

- ۱۳- روزی به دست آوری ۱۴- فایق، باسق / شده، گشته ۱۵- حیات، ذات ۱۶- اسلوب معادله
- ۱۷- پروانه نماد عاشق حقیقی است. ۱۸- فرآش
- ۱۹- الف- فرآش باد صبا، مهد زمین، دایه ابر بهاری، بنات نبات ب- فرش زمردین؛ استعاره از سبزه‌ها و چمنزارها

قلمرو فکری

معنی نثر

- ۲۰- معنی عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.
 ۱- عصارهٔ تاکی به قدرت شهد او فایق شده. (خرداد ۱۴۰۲)
- ۲- هر نفسی که فرومی‌رود مُمدِّ حیات است. (شهریور ۱۴۰۲)
- ۳- پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفهٔ روزی به خطای منکر نبرد. (خرداد ۱۴۰۱)
- ۴- تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته. (شهریور ۱۴۰۱)

معنی شعر

- ۲۱- معنی بیت زیر را به نثر روان بنویسید.
 کرم بین و لطف خداوندگار گنه بنده کرده‌است و او شرمسار

درک مطلب

- ۲۲- مفهوم کلی مصراع مشخص شده چیست؟
 چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟
 چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟ (دی ۱۴۰۲)
- ۲۳- «دست انابت به امید اجابت به درگاه حق - جَلِّ و عَلا - برداشتن» و بیت زیر، بر کدام مفهوم مشترک تأکید دارند؟
 بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد (شهریور ۱۴۰۱)
- ۲۴- در نوشتهٔ زیر، منظور از «به طریق انبساط»، چیست؟
 «یکی از یاران به طریق انبساط گفت: از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟» (خرداد ۱۴۰۰)
- ۲۵- در نوشتهٔ «پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفهٔ روزی به خطای منکر نبرد.» سعدی بر دو صفت الهی تأکید کرده‌است؛ آن دو را بنویسید. (خرداد ۹۹)
- ۲۶- با توجه به متن زیر، خداوند چه رسالتی را بر عهدهٔ هریک از موارد «باد صبا» و «ابر بهاری» قرار داده‌است؟
 فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. (شهریور ۹۹)

پاسخ

- ۲۰- ۱- شیرهٔ درخت انگور با قدرت او عسلی خالص شده. ۲- هر نفسی که می‌کشیم یاری‌دهندهٔ زندگی است.
 ۳- آبروی بندگان را با گناه آشکار نمی‌ریزد و وجه معاش (رزق و روزی تعیین شده) را به دلیل خطای زشت قطع نمی‌کند.
 ۴- هستهٔ خرمایی با پرورش و توجه او نخلی بلند گردیده‌است.
 ۲۱- بخشش و مهربانی خداوند را ببین که چه قدر زیاد است؛ بنده گناه می‌کند و او از گناه بنده‌اش خجالت‌زده است.
 ۲۲- کسی که تو نگهدار و نگهبانش باشی غم ندارد. ۲۳- توبه به درگاه خدا ۲۴- به شیوهٔ صمیمی و خودمانی
 ۲۵- پوشانندهٔ گناه و خطا (ستارالعیوب)، و رزاق بودن و بخشندگی
 ۲۶- باد صبا؛ سبزه‌ها را مانند فرشی در طبیعت پهن کند (برویاند)؛ ابر بهاری؛ گیاهان را در زمین پرورش دهد.

مست و هشیار

شعرخوانی: در مکتب حقایق

قلمرو زبانی

املا

۲۷- املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (شهریور ۱۴۰۱)

۱- چو عاجز گشت خسرو در جوابش نیامد بیش پرسیدن (ثوابش / صوابش)

۲- گفت از (بهر / بحر) غرامت جامه‌ات بیرون کنم. (خرداد ۱۴۰۰)

۲۸- در بیت زیر، واژگانی را که در زبان فارسی «هم‌آوا» دارند، مشخص کنید. (شهریور ۱۴۰۱)
ازبهر تو صد بار ملامت بکشم گر بشکنم این عهد غرامت بکشم

دستور

۲۹- در بیت زیر چند «مفعول» وجود دارد؟ (خرداد ۱۴۰۲)
«بگفت: آنجا به صنعت در چه کوشند؟»
«بگفت: آنده خرنده و جان فروشند»

۳۰- در هریک از مصراع‌های زیر، فعل‌های مشخص شده را از دیدگاه معنایی بررسی کنید. (شهریور ۱۴۰۱)
الف) گفت: نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم (ب) گفت: می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی

۳۱- با توجه به بیت‌های زیر، درستی یا نادرستی موارد داده شده را تعیین کنید. (خرداد ۱۴۰۰)
گفت: نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم
گفت: تا داروغه را گوئیم در مسجد بخواب
الف) در بیت اول، فعل «شویم»، اسنادی و فعل «نیست»، غیراسنادی است. درست نادرست
ب) در بیت دوم، «خوابگاه مردم»، یک ترکیب اضافی و «مردم بدکار» یک ترکیب وصفی است. درست نادرست

۳۲- کاربرد معنایی «نیست» در کدام مصراع، اسنادی و در کدام مصراع، غیراسنادی است؟ (شهریور ۱۴۰۰)
الف) گفت مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست. (ب) گفت والی از کجا در خانه خمار نیست!؟

۳۳- درست یا نادرست بودن هریک از موارد داده شده را در جدول زیر تعیین کنید. (دی ۱۴۰۰)
الف - در هر دو مصراع بیت زیر، فعل اسنادی به کار رفته است. درست نادرست
گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می‌روی / گفت: جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست
ب- در بیت زیر نقش دستوری واژه‌های «داروغه» و «خوابگاه» یکسان است. درست نادرست
گفت تا داروغه را گوئیم در مسجد بخواب / گفت مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست

پاسخ

۲۷- ۱- صوابش ۲- بهر ۲۸- بهر (بحر) - صد (سد) ۲۹- چهار مفعول ۳۰- الف) شویم: برویم (فعل غیراسنادی) ب) شدی: گشتی (فعل اسنادی) ۳۱- الف) نادرست ب) درست ۳۲- الف) اسنادی ب) غیراسنادی ۳۳- الف) درست (ی در مستی و نیست دوم) ب) نادرست (داروغه: متمم و خوابگاه: مسند)

قلمرو ادبی

حفظ شعر

۳۴- با توجه به مصراع‌های داده‌شده، ابیات زیر را کامل کنید. (دی ۱۴۰۲)

الف) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق

ب) وجه خدا اگر شودت منظر نظر

۱) زین پس شکی نماند که صاحب‌نظر شوی

۲) تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی

۳) هان ای پسر، بکوش که روزی پدر شوی

آرایه‌های ادبی

۳۵- شعر زیر، بر پایه «گفت‌وگو» یا «سؤال و جواب» سروده شده‌است. این نوع گفت‌وگو در اصطلاح ادبی چه نام دارد؟

(شهریور ۱۴۰۱)

۳۶- با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. (خرداد ۱۴۰۱)

۱) گر در سرت هوای وصال است، حافظا باید که خاک درگه اهل هنر شوی

۲) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک؟ بگفت آنکه که باشم خفته در خاک

الف) در کدام واژه بیت نخست آرایه «مجاز» وجود دارد؟ ب) در بیت دوم، کدام واژه‌ها آرایه «جناس» را پدید آورده‌اند؟

۳۷- در بیت «بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک؟ بگفت آنکه که باشم خفته در خاک» معنای مجازی «خاک» چیست؟

(دی ۱۴۰۱)

قلمرو فکری

معنی شعر

۳۸- بیت زیر را به نثر ساده و روان بنویسید. (خرداد ۱۴۰۱)

گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان / گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست

درک مطلب

۳۹- بیت‌های داده‌شده در ردیف ۱ و ۲، یک مفهوم مشترک دارند. آن مفهوم را از گزینه الف و ب انتخاب کنید. (خرداد ۱۴۰۰)

۱- گفت: نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم / گفت: والی از کجا در خانه خمار نیست؟

۲- دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگو / من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم

الف) پرهیز از ریاکاری و دورویی / ب) نصیحت‌ناپذیری حاکمان نالایق

۴۰- در بیت «گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان / گفت کار شرع کار درهم و دینار نیست» به کدام پدیده اجتماعی

(دی ۱۴۰۰)

اشاره دارد؟

۴۱- مفهوم کلی مصراع دوم بیت «گفت: می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی / گفت: ای بیهوده‌گو، حرف کم و بسیار

(خرداد ۹۹)

نیست!» را بنویسید.

پاسخ

۳۴- الف) ۳ (ب) ۱ - ۳۵- مناظره - ۳۶- الف) واژه سر (فکر و خیال) (ب) خاک و پاک - ۳۷- قبر

۳۸- محتسب: پولی بده و خود را نجات بده. مست: موضوعات دینی با پول (رشوه) حل نمی‌شود. (نکوهش رشوه‌خواری)

۳۹- الف - ۴۰- رشوه‌خواری - ۴۱- گناه (کار حرام) کم یا زیاد آن، هر دو ناپسند است

* درس سوم

آزادی / دفتر زمانه

گنج حکمت: خاکریز

* قلمرو ادبی *

۴۲- به غزل‌هایی که محتوای آن‌ها بیشتر مسائل سیاسی و اجتماعی است، می‌گویند. (شهریور ۱۴۰۲)

۴۳- کدام بیت در بردارنده نام یکی از سرایندگان «غزل اجتماعی» در عصر مشروطه است؟ (دی ۱۴۰۱)

الف) پروین، شراب معرفت از جام علم نوش ترسم که دیر گردد و خالی کنند جام
ب) پیش از آنی که زند سبزه سر از خاکش کاش دل عارف هوس سبزه و صحرا می‌کرد

۴۴- شاعر در بیت زیر با بیان کدام واژه، مفهومی غیر حقیقی (مجاز) اراده کرده است؟ (شهریور ۱۴۰۱)

در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت

۴۵- در بیت زیر، با توجه به بخش مشخص شده، کدام آرایه ادبی دیده می‌شود؟ (خرداد ۱۴۰۰)

در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب‌قلم نداشت

۴۶- آرایه مناسب با بیت زیر را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید. (شهریور ۱۴۰۰)

با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت (استعاره - تلمیح)

۴۷- کدام یک از ترکیب‌های مشخص شده، مجاز است؟ مفهوم آن را بنویسید. (دی ۱۳۹۹)

نالۀ مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس، همچو من است

۴۸- تلمیح به کاررفته در بیت زیر را در یک سطر توضیح دهید. (خرداد ۱۳۹۸)

با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

* پاسخ *

۴۲- غزل اجتماعی ۴۳- ب ۴۴- جامعه ۴۵- کنایه ۴۶- تلمیح ۴۷- مرغ اسیر، مجاز از شاعر
۴۸- در این بیت به زندگی پادشاه اساطیری ایران، جمشید اشاره شده است که جام جهان‌بینی داشت و در آن احوال جهان را می‌دید.

قلمرو فکری

معنی شعر

۴۹- معنی ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

۱- در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت (دی ۱۴۰۲)

۲- با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت (خرداد ۱۴۰۲)

۳- فکری ای هموطنان، در ره آزادی خویش بنمایید که هر کس نکند، مثل من است (خرداد ۱۴۰۱)

۴- ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است (شهریور ۱۴۰۰)

درک مطلب

۵۰- بیت «نشاط غربت از دل کی برد حبّ وطن بیرون؟ / به تخت مصرم اما جای در بیت الحزن دارم» به کدام داستان اشاره دارد؟ (خرداد ۱۴۰۲)

۵۱- شاعر در بیت زیر، به بیدادگری کدام پادشاه اشاره دارد؟
آن کسی را که در این ملک، سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است (خرداد ۱۴۰۲)

۵۲- سروده زیر را می توان نمایانگر کدام صفت برجسته گوینده آن دانست؟
با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت (شهریور ۱۴۰۱)

۵۳- شاعر در بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت»، ادامه حیات ملت ها را در گرو چه موضوعی می داند؟ (دی ۱۴۰۱)

۵۴- بیت «خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است» بر چه مفهومی تأکید دارد؟ (دی ۱۴۰۰)

۵۵- با توجه به بیت «در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت»، در نظر خردمندان چه کسی محترم است؟ (خرداد ۹۹)

۵۶- در بیت «جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است»، شاعر به چه مضمونی تأکید دارد؟ (دی ۹۸)

پاسخ

۴۹- ۱- در گذر روزگار، ملتی که نویسنده و شاعر نداشته باشد، فراموش می شود.

۲- با آنکه جیب من از مال و جامم از شراب، خالی است (تهیدست هستم)، اما آسایشی دارم که جمشید نیز آن را نداشت.

۳- ای هم میهنان، برای آزادی خویش چاره های بیندیشید. هر کس در پی چاره نباشد با من زندانی تفاوتی ندارد.

۴- ناله ها و شعرهای غم انگیز من شاعر برای دوری از وطن است و شیوه پرنده گرفتار نیز مثل من است که در دوری از وطن می نالد.

۵۰- داستان یوسف (ع) ۵۱- محمدعلی شاه قاجار ۵۲- بلند نظری یا مناعت طبع یا قناعت ۵۳- داشتن مردم صاحب قلم

۵۴- بیگانه ستیزی ۵۵- کسی که به افکار جامعه احترام بگذارد. ۵۶- میهن دوستی یا جانفشانی در راه وطن، وطن پرستی

دماوندیه

درس پنجم

روان خوانی: جاسوسی که الاغ بود

قلمرو زبانی

معنی واژه

۵۷- برای واژه مشخص شده، یک برابر معنایی مناسب پیدا کنید. (شهریور ۱۴۰۱)

بخروش چو شرزه شیر ارغند

۵۸- کدام یک از واژه‌های بیت زیر، مترادف واژه «سریر» است؟ (دی ۱۴۰۱)

«بدو گفت: بی تو نخواهم زمان نه اورنگ و تاج و نه گرز و کمان»

۵۹- برای واژه مشخص شده مصراع «سریر مُلک عطا داد کردگار تو را» یک برابر معنایی از بیت زیر، بیابید. (خرداد ۹۹)

برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند

املا

۶۰- در بیت زیر، غلط املایی را مشخص کنید و شکل صحیح آن را بنویسید. (شهریور ۱۴۰۲)

سریر مُلک، عطا داد کردگار تو را به جای خویش دهد هرچه کردگار دهد

۶۱- املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (شهریور ۱۴۰۰)

تا وارهی از دم (سطوران / ستوران) وین مردم نحس دیو مانند

۶۲- با توجه به بیت «بگرای چو ازدهای گرز / بخروش چو شرزه شیر ارقند» به پرسش‌ها پاسخ دهید. (شهریور ۹۹)

الف) معنای واژه «بگرای» چیست؟ ب) املاي یک واژه، نادرست است، درست آن را بنویسید.

پاسخ

۵۷- خشمگین و قهرآلود ۵۸- اورنگ ۵۹- اورند ۶۰- سریر ۶۱- ستوران ۶۲- الف) حمله کن ب) ارغند

۶۹- با توجه با ابیات «تا وارهی از دم ستوران وین مردم نحس دیو مانند
با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند»
الف) شیر سپهر استعاره از چیست؟ (ب) مفهوم کلی دو بیت، خلق کدام آرایه را به یاد می آورد؟ (دی ۹۸)

۷۰- بیت زیر به شیوه بلاغی سروده شده است؛ آن را به یک جمله عادی برگردانید.
(شهریور ۹۸)
«چون گشت زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند»

قلمرو فکری

معنی شعر

۷۱- معنی ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.
(شهریور ۱۴۰۱)
۱- برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند

۲- برکن ز بن این بنا که باید از ریشه بنای ظلم برکند
(دی ۱۴۰۰)

درک مطلب

۷۲- با توجه به شعر «دماوندیه»، منظور از بخش های مشخص شده در بیت های زیر چیست؟
(خرداد ۱۴۰۰)
پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان شنو یکی پند
گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت به جانت سوگند

پاسخ

۶۹- الف) خورشید (آفتاب) (ب) حسن تعلیل
۷۰- چون زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند گشت
۷۱- ۱- این روسری سفید (برف) را از سرت بردار. بر تخت پادشاهی بنشین. (قدرت را به دست بگیر)
۲- این ظلم حاکم را همچون خانه ای ویران کن؛ زیرا باید ظلم را از پایه و اساس از بین برد.
۷۲- سوخته جان: شاعر (ملک الشعرا ی بهار)؛ آتش: خشم، اعتراض

نی‌نامه

درس ششم

گنج حکمت: آفتاب جمال حق

قلمرو زبانی

معنی واژه

۷۳- با توجه به بیت زیر معنی واژه مشخص شده را بنویسید.
نی حریف هر که از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید
(دی ۱۴۰۱)

۷۴- در بیت‌های زیر، تفاوت معنایی واژه «دستور» را بررسی کنید.
الف) چه نیکو گفت با جمشید دستور که با نادان نه شیون باد و نه سور
ب) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست
(خرداد ۱۴۰۰)

املا

۷۵- املاي درست را از داخل کمانک بیابید.
۱- چه نیکو گفت با جمشید دستور که با نادان نه شیون باد و نه (صور / سور)
(دی ۱۴۰۱)

۲- تن ز جان و جان ز تن (مستور / مسطور) نیست
(دی ۹۹)

دستور

۷۶- با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.
مکر او معکوس و او سرزیر شد روزگارش برد و روزش دیر شد
الف) نهاد سومین جمله را مشخص کنید.
ب) «او» به ترتیب در نقش‌های و نهاد به کار رفته است.
ج) نقش ضمیر پیوسته «ش» در «روزگارش برد»، است. (مفعول - مضاف‌الیه)
(دی ۱۴۰۲)

۷۷- در بیت «محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست»
الف) وابسته وابسته را مشخص کنید. ب) نوع وابسته وابسته را بنویسید.
(شهریور ۱۴۰۱)

۷۸- در متن «چون حق تعالی بنده‌ای را گزید و مستغرق خود گردانید، هر که دامن او را بگیرد و از او حاجت طلبد، بی‌آنک
آن بزرگ، نزد حق یاد کند و عرضه دهد، حق، آن را برآرد.»
الف) فعل «بگیرد» ماضی التزامی است یا مضارع التزامی؟ ب) نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را، به ترتیب، بنویسید.
(دی ۱۴۰۱)

پاسخ

۷۳- دوست، همدم، همراه ۷۴- الف) مشاور و وزیر ب) اجازه، رخصت ۷۵- ۱- سور ۲- مستور
۷۶- الف) نهاد محذوف (او) ب) مضاف‌الیه ج) مضاف‌الیه ۷۷- الف) این ب) صفت مضاف‌الیه
۷۸- الف) مضارع التزامی ب) مسند، نهاد

- ۷۹- نقش دستوری هریک از واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
(شهریور ۱۴۰۰)
- ۱- کز نیستان تا مرا ببریده‌اند در نفیرم مرد و زن نالیده‌اند»
- ۲- هرکسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسرار من
(دی ۹۹)

قلمرو ادبی

- ۸۰- آرایه‌ی مشترک ابیات زیر (تلمیح / اسلوب معادله) است.
(دی ۱۴۰۲)
- عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را محرم این هوش جز بی‌هوش نیست
دزد دانا می‌کشد اول، چراغ خانه را مر زبان را مشتری جز گوش نیست
- ۸۱- جای خالی عبارت زیر را، به‌درستی، پر کنید.
(خرداد ۱۴۰۲)
- کاربرد واژگان قافیه در بیت زیر، سبب خلق آرایه‌ی ادبی «.....» شده‌است.
آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد، نیست باد
- ۸۲- آرایه‌ی مناسب بیت زیر را برگزینید.
(خرداد ۱۴۰۲)
- زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ گاهی نیست (تشخیص / متناقض‌نما)

- ۸۳- آرایه‌ی ادبی مناسب با این بیت را در برابر آن بنویسید.
(خرداد ۱۴۰۲)
- آتش عشق است کاندر نی فتاد جوشش عشق است کاندر می فتاد (حسن تعلیل - ایهام)
- ۸۴- آرایه‌ی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
(شهریور ۱۴۰۲)
- محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست (اسلوب معادله / تلمیح)
- ۸۵- مفهوم نمادین واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.
(دی ۱۴۰۰)
- بشنو این نی چون شکایت می‌کند

قلمرو فکری

معنی شعر

- ۸۶- معنی موارد زیر را به نثر روان بنویسید.
(شهریور ۱۴۰۲)
- ۱- هر که بی‌روزی است روزش دیر شد
- ۲- سینه خواهی شرحه شرحه از فراق
- ۳- هرکسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسرار من
(دی ۱۴۰۰)

پاسخ

- ۷۹- ۱- نیستان: متمم / مرد و زن: نهاد ۲- یار: مسند / اسرار: مفعول ۸۰- اسلوب معادله ۸۱- جناس همسان (تام)
- ۸۲- تشخیص ۸۳- حسن تعلیل ۸۴- اسلوب معادله ۸۵- انسان کامل، عارف کامل، مولانا
- ۸۶- ۱- هرکس از عشق بی‌بهره باشد، روزگارش تباه می‌شود.
- ۲- دلی می‌خواهم که از درد جدایی پاره‌پاره شده باشد. (محرمی می‌خواهم که سختی جدایی کشیده باشد).
- ۳- هرکسی از دیدگاه خودش با عارف همراه می‌شود و حال درون او را درک نمی‌کند.

درک مطلب

- ۸۷- معادل معنایی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
 الف) دزد دانا می‌کشد اول چراغ خانه را
 ب) غنچهٔ خاموش بلبل را به گفتار آورد
 (دی ۱۴۰۲)
- ۸۸- با توجه به بیت «هرکه جز ماهی ز آبش سیر شد / هرکه بی‌روزی است روزش دیر شد»:
 الف) مفهوم واژهٔ «سیر» را بنویسید.
 ب) در مصراع دوم، مقصود از «روزی» است که با واژهٔ در مصراع اول، مفهوم یکسان دارد.
 (دی ۱۴۰۲)
- ۸۹- مولانا در بیت زیر، چه کسانی را سزاوار همراهی «عارف» دانسته است؟
 نی حریف هرکه از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید
 (خرداد ۱۴۰۲)
- ۹۰- شاعر در بیت زیر، شنونده را برای بهره بردن از سخنان گوینده، به چه چیزی فراخوانده است؟
 مستمع، صاحب‌سخن را بر سر کار آورد غنچهٔ خاموش، بلبل را به گفتار آورد
 (خرداد ۱۴۰۲)
- ۹۱- درستی و نادرستی مورد زیر را مشخص کنید.
 بیت «نی حدیث راه پر خون می‌کند / قصه‌های عشق مجنون می‌کند»، به مفهوم «دشواری و پر خون بودن راه عشق» اشاره دارد. درست / نادرست
 (شهریور ۱۴۰۲)
- ۹۲- مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید.
 سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق
 نی، حریف هرکه از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید
 (خرداد ۹۹)

پاسخ

- ۸۷- الف) خاموش کردن ب) ساکت الف) سیر: بیزار، خسته، اشباع ب) عشق - آب
 ۸۸- هجران کشیده‌ها یا کسانی که از معشوق دور مانده‌اند. ۹۰- سکوت ۹۱- درست
 ۹۲- مفهوم مشترک: حال عاشق و عارف را کسی درک می‌کند که درد عشق کشیده باشد.

- ۱۰۰- هر یک از الگوهای زیر، با کدام جمله در ردیف مقابل مطابقت دارد؟ (یک جمله اضافی است) (خرداد ۱۴۰۰)
- الف - نهاد + مسند + فعل
ب- نهاد + مفعول + مسند + فعل
۱- برخی عاشق را دیوانه می‌پندارند.
۲- مردم به او دهقان فداکار می‌گفتند.
۳- عاشقان کشتگان معشوق‌اند.

- ۱۰۱- در نوشته «بدان که از جمله نام‌های حُسن یکی «جمال» است و یکی «کمال» و هر چه موجودند، از روحانی و جسمانی طالب کمال‌اند و هیچ‌کس نبینی که او را به جمال میلی نباشد.» (خرداد ۹۹)
- الف) یک مورد حذف فعل بیابید و بنویسید.
ب) مرجع ضمیر «او» را تعیین کنید.

قلمرو فکری

معنی نثر

- ۱۰۲- معنی عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.
۱- حیات از عشق می‌شناس و ممت بی‌عشق می‌یاب. (خرداد ۱۴۰۲)
- ۲- در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد. (شهریور ۱۴۰۲)
- ۳- وصول به حسن ممکن نشود الا به واسطه عشق. (شهریور ۱۴۰۱)
- ۴- عشق هرکسی را به خود راه ندهد و به همه جایی مأوا نکند. (دی ۱۴۰۱)

پاسخ

- ۱۰۰- الف) ۳ (ب) ۱ (الف) حذف فعل «است»، و یکی کمال [است] (ب) هیچ‌کس
۱۰۱- ۱- زندگی را حاصل عشق بدان و مرگ را در عاشق نبودن، جست‌وجو کن.
۲- کسی می‌تواند در راه عشق قدم بگذارد که به تعلقات ظاهری بی‌توجه باشد. (ترک تعلقات دنیوی)
۳- رسیدن به زیبایی، تنها به وسیله عشق امکان‌پذیر است.
۴- عشق هرکسی را نمی‌پذیرد و در هر جایی اقامت نمی‌کند.

درک مطلب

۱۰۳- با توجه به عبارت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.
 (دی ۱۴۰۲)
 محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند. عشق خاص‌تر از محبت است و محبت خاص‌تر از معرفت است.
 به عالم عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دو پایه نردبان نسازد.
 الف) سهروردی، شرط دست‌یابی به عالم عشق را چه می‌داند؟
 ب) از نظر نویسنده، نهایت محبت چه نام دارد؟

۱۰۴- مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید.
 (شهریور ۱۴۰۲)
 الف) صبر بر داغِ دل سوخته باید چون شمع
 لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست
 ب) می‌تواند حلقه بر در زد حریم حُسن را
 در رگ جان، هر که را چون زلف پیچ‌وتاب هست

۱۰۵- مفهوم کدام بیت با عبارت «وصول به حُسن ممکن نشود، آلا به واسطه عشق و عشق هر کس را به خود راه ندهد.»
 (خرداد ۱۴۰۱)
 یکسان است؟

۱) بیم آن است کز غم عشقت سر برآرد دلم به شیدایی
 ۲) من که هر آنچه داشتم اول ره گذاشتم حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو
 ۳) بی عشق زیستن را جز نیستی، چه نام است؟ یعنی اگر نباشی کار دلم تمام است
 ۴) می‌تواند حلقه بر در زد حریم حُسن را در رگ جان، هر که را چون زلف پیچ‌وتاب هست

۱۰۶- با توجه به متن زیر، چرا عین‌القضات همدانی، عشق‌ورزی را در عرفان واجب دانسته‌است؟
 (دی ۱۴۰۱)
 «ای عزیز، به خدا رسیدن فرض است و لابد هر چه به واسطه آن به خدا رسند، فرض باشد به نزدیک طالبان.»
 عشق، بنده را به خدا برساند؛ پس عشق از بهر این معنی، فرض راه آمد.»

۱۰۷- بیت‌های داده‌شده در ردیف ۱ و ۲، یک مفهوم مشترک دارند. آن مفهوم را از گزینه الف و ب انتخاب کنید
 ۱- من که هر آنچه داشتم اول ره گذاشتم حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو
 ۲- در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست با جان بودن در عشق به سامان نیست
 الف) فردپذیر بودن عشق و رد دوگانگی
 ب) ترک دلبستگی‌ها در راه عشق
 (خرداد ۱۴۰۰)

پاسخ

۱۰۳- الف) ساختن دو نردبان از معرفت و محبت ب) عشق
 ۱۰۴- تحمل سختی‌ها و دشواری‌های راه عشق / شایسته عشق بودن عاشقان دل‌سوخته / فقط عاشقان واقعی به حریم حسن معشوق راه می‌یابند.
 ۱۰۵- گزینه ۴
 ۱۰۶- زیرا عشق را واسطه رسیدن به خدا می‌داند.
 ۱۰۷- ب

از پاریز تا پاریس

درس هشتم

گنج حکمت: سه مرکب زندگی

قلمرو زبانی

املا

۱۰۸- در عبارت زیر، املای یک واژه نادرست است. آن را بیابید و درست آن را بنویسید. (خرداد ۱۴۰۱)

پیرمرد از داخل کاذبه روی میز، یک پاکت کهنه را برداشت و حواله مخارج قریب شش ماه من را نوشت.

۱۰۹- در عبارت زیر، املای واژه‌ای نادرست است؛ شکل درست آن را بنویسید. (شهریور ۱۴۰۱)

هنگام چریق آفتاب کنار قنات حسنی در شهر سیرجان اتراق می کردیم.

دستور

۱۱۰- نمودار گروه اسمی «دو تخته فرش» را رسم کنید و نوع وابسته وابسته را در آن تعیین کنید. (خرداد ۱۴۰۱)

۱۱۱- در عبارت «بعد از خواندن این مطلب، متوجه شدم که دنیا عجیب فراموشکار است! بیست‌سی سال پیش چه کارها کرده!»

(دی ۱۴۰۱)

الف) نوع وابسته وابسته را بنویسید. ب) نمودار گروه اسمی را که در آن وابسته وابسته آمده، رسم کنید.

۱۱۲- با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. (دی ۱۴۰۰)

«خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند»

الف) نقش دستوری واژه «بغداد» چیست؟ ب) یک ترکیب اضافی در بیت بیابید و بنویسید.

ج) یک پیوند وابسته‌ساز در بیت بیابید و بنویسید.

۱۱۳- در هریک از گروه‌های اسمی زیر، نوع وابسته وابسته مشخص شده را تعیین کنید. (شهریور ۱۴۰۰)

الف) سه دست لباس ایرانی ب) رنگ سبز چمنی

پاسخ

۱۰۸- کازیه ۱۰۹- چریغ ۱۱۰- دو تخته فرش - نوع وابسته وابسته: ممیز

۱۱۱- الف) صفت مضاف‌الیه ب) خواندن این مطلب

۱۱۲- الف) مسند ب) خون ضعیفان ج) که ۱۱۳- الف- دست: ممیز ب- چمنی: صفت صفت

۱۱۴- در جملهٔ مرکب زیر، جملهٔ هسته (پایه) و جملهٔ وابسته (پیرو) را مشخص کنید.
(شهریور ۱۴۰۰) من بعد از خواندن این مطلب متوجه شدم که دنیا عجیب فراموشکار است.

۱۱۵- با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.
(خرداد ۹۹) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند
الف) بیت را از شیوهٔ «بلاغی» به شیوهٔ «عادی» برگردانید.
ب) «واو» ربط (پیوند) در کدام مصراع این بیت به کار رفته‌است؟

قلمرو ادبی

۱۱۶- در بیت زیر، آرایهٔ درست را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید.
(خرداد ۱۴۰۰) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند (تشخیص / تضمین)

قلمرو فکری

معنی نثر

۱۱۷- معنی عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.
(خرداد ۱۴۰۱) ۱- چه استبعادی دارد که روزی خاطراتی از سفر ماه بنویسم!

۲- امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوءهاضمه می‌میرند.
(خرداد ۱۴۰۰)

درک مطلب

۱۱۸- «ضرورت توسل به مرشد و مراد» از مفهوم کدام بیت برمی‌آید؟
(خرداد ۱۴۰۲) الف) در عالم پیر هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است
ب) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده‌پی‌اش نام نهادند

۱۱۹- مراد از «سَر پر زدن» در عبارت «به قول بیرجندی‌ها، در این دو شهر، تنها، یک سرپری زدیم» چیست؟
(شهریور ۱۴۰۱)

پاسخ

۱۱۴- جملهٔ هسته: من بعد از خواندن این مطلب متوجه شدم / جملهٔ وابسته: دنیا عجیب فراموشکار است.

۱۱۵- الف) یک چوب، صد تیغ جفا بر سر و تن دید تا از خویش تهی شد و آن را نی نامیدند. ب) مصراع دوم

۱۱۶- تشخیص

۱۱۷- ۱- بعید نیست که به‌زودی خاطرات سفر ماه را هم بنویسم.

۲- حکومت‌های بزرگ هم مانند انسان‌های ثروتمند و پرخور از زیاده‌خواهی نابود می‌شوند.

۱۱۸- ب ۱۱۹- توقف کوتاه

۱۲۰- نویسنده در عبارت زیر به فرمان برداری ساکنان «کرانه‌های فرات» از کدام حکومت اشاره می‌کند؟ (دی ۱۴۰۱)
«کرانه‌های فرات، خط از کرانه رود تiber می‌خواندند.»

۱۲۱- بیت «راستی خاتم فیروزه بواسحاقی / خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود.» چه مفهوم مشترکی با نوشته زیر دارد؟ (شهریور ۱۴۰۰)
«آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد که چند صبحی تا حبشه و قلب آفریقا نیز پیش راند اما همه می‌دانیم که دولت مستعجل بود.»

۱۲۲- عبارت زیر، یادآور کدام مثل است؟ (شهریور ۱۴۰۰)
از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرد

کویر

روان خوانی: بوی جوی مولیان

✻ درس نهم

قلمرو زبانی

معنی واژه

۱۲۳- معنی واژه مشخص شده را بنویسید. (خرداد ۱۴۰۲)
باز زین و برگ را بر گرده کهرها و گرندها نهادند.

املا

۱۲۴- با توجه به معنی، واژه درست را انتخاب کنید. (دی ۱۴۰۲)
روز و شب با فخر و (مباحات / مباهات) به تصدیق می‌نگریست.

۱۲۵- در جمله زیر، املای درست را از داخل کمانک برگزینید. (خرداد ۱۴۰۲)
پس از او عمومی بزرگم برجسته‌ترین شاگرد (حوزه / حوضه) ادیب بزرگ بود.

۱۲۶- در عبارت زیر، املای یک واژه نادرست است. آن را بیابید و درست آن را بنویسید. (خرداد ۱۴۰۱)
پس از عزیمت رضاشاه، همه تبعیدی‌ها رها شدند و به ایل و اشیره بازگشتند.

✍ پاسخ

- ۱۲۰- روم
۱۲۱- زودگذر و ناپایدار بودن قدرت
۱۲۲- از چاله به چاه افتادن، از بد به بدتر پناه بردن یا هر ضرب‌المثل معادل و درست دیگر
۱۲۳- اسب یا استری که به رنگ سرخ تیره است. ۱۲۴- مباحات ۱۲۵- حوزه ۱۲۶- عشیره

دستور

- ۱۲۷- در جمله زیر، نوع «وابسته وابسته» را بنویسید و نمودار پیکانی آن را رسم کنید. (شهریور ۱۴۰۲)
- «نگاه‌های مردم آسفالت‌نشین، آن را کهکشان می‌بیند.»
- ۱۲۸- نوع هریک از وابسته‌های وابسته را در گروه‌های اسمی زیر، بنویسید. (دی ۱۴۰۰)
- (الف) هوای نسبتاً پاک (ب) هفت فرسخ راه (ج) سموم سرد این عقل (د) بانک اعتبارات ایران
- ۱۲۹- با توجه به جمله «بوی شیدر دوچین، هوا را عطر آگین ساخته‌است»، به سؤالات پاسخ دهید. (خرداد ۹۹)
- (الف) نقش دستوری واژه «عطر آگین» را بنویسید. (ب) کدام واژه «صفت مضاف‌الیه» است؟
- ۱۳۰- در نوشته زیر، نوع وابسته وابسته مشخص شده را تعیین کنید. (خرداد ۹۹)
- بر بالای آن، با خط بسیار روشن، دو سطر مطلب زیبا نوشته شده بود.
- ۱۳۱- با توجه به نوشته زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. (شهریور ۹۹)
- «برف کوه هنوز آب نشده‌است. گل و گیاه، پشم گوسفندان را رنگین کرده‌است. نامه برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی.»
- (الف) ساختار دستوری کدام جمله مطابق با الگوی «نهاد+ مفعول+ مسند+ فعل» است؟
- (ب) نوع «واو»، بین واژه‌های «شعر و چنگ» ربط است یا عطف؟
- (ج) زمان فعل «نشده‌است» ماضی نقلی است یا التزامی؟
- (د) در این عبارت، حذف فعل به قرینه لفظی است یا معنایی؟

پاسخ

۱۲۷- صفت مضاف‌الیه: نگاه‌های مردم آسفالت‌نشین

- ۱۲۸- (الف) نسبتاً: قید صفت (ب) فرسخ: ممیز (ج) این: صفت مضاف‌الیه (د) ایران: مضاف‌الیه مضاف‌الیه
- ۱۲۹- (الف) مسند (ب) دوچین (ج) ۱۳۰- بسیار: قید صفت؛ سطر: ممیز
- ۱۳۱- (الف) گل و گیاه، پشم گوسفندان را رنگین کرده‌است. (ب) واو عطف (ج) ماضی نقلی (د) قرینه لفظی

قلمرو ادبی

- ۱۳۲- با توجه به نوشتهٔ زیر، در کدام یک از ترکیب‌های مشخص شده، آرایهٔ استعاره وجود دارد؟
 «آن شب نیز ماه با تالو پرشکوهش از راه رسید و گل‌های الماس شکفتند.»

قلمرو فکری

معنی نثر

- ۱۳۳- معنی عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.
 ۱- پامان به ده باز نشده بود و در شهر دست‌وپاگیر نشده بودیم. (دی ۱۴۰۱)
 ۲- از شنیدن اسم شهر، قند در دلم آب می‌شد. (شهریور ۱۴۰۱)
 ۳- مزینان را بر انگارهٔ عشق آبادش ساخته‌اند و هنوز بر همان مهر و نشان است که بود. (خرداد ۱۴۰۰)

درک مطلب

- ۱۳۴- در متن «ناله‌های گریه‌آلود آن روح دردمند و تنها را می‌شنوم. ناله‌های گریه‌آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعهٔ گمنام و غریبش، و در کنار آن مدینهٔ پلید و در قلب آن کویر بی‌فریاد، سر در حلقوم چاه می‌برد و می‌گریست.» منظور از «امام راستین و بزرگ» و «شیعهٔ گمنام و غریب» چه کسانی است؟ (خرداد ۱۴۰۲)

- ۱۳۵- درستی و نادرستی مورد زیر را مشخص کنید. (شهریور ۱۴۰۲)
 مفهوم عبارت «آن باغ پر از گل‌های رنگین و معطر شعر و خیال و الهام و احساس در سموم سرد این عقل بی‌درد و بی‌دل پژمرد و صفای اهورایی آن همه زیبایی که درونم را پر از خدا می‌کرد، به این علم عددبین مصلحت‌اندیش آلود.» به برتری عقل بر عشق و احساس تأکید دارد. درست نادرست

- ۱۳۶- عبارت «شاهین تیزبال افق‌ها بودم. زنبور طفیلی شدم و به کنجی پناه بردم.» یادآور کدام «ضرب‌المثل» فارسی است؟ (شهریور ۱۴۰۲)

پاسخ

- ۱۳۲- گل‌های الماس (استعاره یا مجاز از ستارگان)
 ۱۳۳- ۱- هنوز به ده رفت و آمد داشتیم و گرفتار شهرنشینی نشده بودیم.
 ۲- از شنیدن اسم شهر، لذت می‌بردم (خوشحال می‌شدم)
 ۳- مزینان را به طرح و نقشهٔ عشق آباد ساخته‌اند و از قدیم هیچ تغییری نکرده‌است. (هنوز به همان شکل قدیم و طرح قدیم است.)
 ۱۳۴- حضرت علی (ع) - دکتر شریعتی ۱۳۵ - نادرست ۱۳۶- از عرش به فرش آمدن (یا هر ضرب‌المثل درست دیگر)

۱۳۷- در نوشته زیر، مفهوم کنایه‌ی قسمت‌های مشخص شده را، به ترتیب، بنویسید.
«بعد از حکیم اسرار، همه چشم‌ها به او بود که حوزه حکمت را او گرم نگاه دارد.»

۱۳۸- با توجه به سروده «در کف‌ها کاسه زیبایی، / بر لب‌ها تلخی دانایی / شهر تو در جای دگر / ره می‌بر با پای دگر»
چرا شاعر دانایی را نکوهش می‌کند؟
(دی ۱۴۰۰)

۱۳۹- متن‌های زیر، بر چه مفهوم مشترکی تأکید دارند؟
(خرداد ۹۹)
* در کف‌ها کاسه زیبایی، / بر لب‌ها تلخی دانایی / شهر تو در جای دگر / ره می‌بر با پای دگر
* آن باغ پر از گل‌های رنگین و معطر شعر و خیال و الهام و احساس در سموم سرد این عقل بی‌درد و بی‌دل پژمرد.

۱۴۰- متن‌های زیر چه مفهوم مشترکی دارند؟
(شهریور ۹۹)
* «من نمازم را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته سرو»
* «صحرای که حتی درختش، غارش، کوهش و سنگریزه‌اش آیات وحی را بر لب دارد.»

پاسخ

- ۱۳۷- به ترتیب: امید / توجه داشتن - رونق بخشیدن
۱۳۸- چون زیبایی‌ها را نمی‌توان با عقل دریافت (یا نگاه عقل‌گرایانه به زیبایی، زیبایی را از بین می‌برد).
۱۳۹- عقل و نگاه عاقلانه، زیبایی‌های هستی را زایل می‌کند. (نفی خرد در نگاه به زیبایی‌های جهان)
۱۴۰- همه موجودات عالم در حال تسبیح و عبادت خداوند هستند.

هرگز کاری را که **امروز** قادر به انجامش هستید، به **فردا** موکول نکنید؛
امروز همان فردایی است که **دیروز** منتظرش بودید!

درسنامه کامل فارسی دهم، یازدهم و دوازدهم:**تهیه و تنظیم: ولی مسعودی**

- ◀ بررسی دقیق قلمرو زبانی، ادبی و فکری تمامی ابیات و عبارات به صورت درس به درس و سطر به سطر
- ◀ بررسی و تحلیل تمامی ابیات مندرج در کارگاه متن پژوهی
- ◀ پاسخ سؤالات کارگاه متن پژوهی
- ◀ معنی همه واژگان دشوار + واژه نامه انتهای کتاب
- ◀ واژگان هم آوا همراه با معنای آن‌ها: ثنا (ستایش)، سنا (روشنایی)
- ◀ آموزش درست نویسی واژه‌ها: ب + انداز = بینداز (درست)، بیانداز (نادرست)
- ◀ نمونه سؤالات امتحانات نهایی به صورت درس به درس همراه با پاسخنامه

◀ برای دریافت بخش‌هایی از فایل pdf درسنامه به سایت www.valimasoudi.ir مراجعه فرمایید

◀ برای تهیه نسخه کامل درسنامه با شماره ۱۷۰۷-۱۷۸-۰۹۱۱ تماس بگیرید.

نمونه‌ای از درسنامه فارسی دوازدهم - درس: شکر نعمت

★ **فرآش باد صبا** را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیورود.
فکری: خداوند به باد صبا دستور داده تا سبزه و چمن را همه جا بگستراند و به ابر بهاری فرمان داده تا گیاهان را در زمین پرورش دهد. (رشد کردن سبزه‌ها و گیاهان در بهار / قدرت خداوند در تغییر حال طبیعت)

ادبی: فرآش باد صبا، دایه ابر بهاری، بنات نبات، مهد زمین: اضافه تشبیهی (باد صبا، ابر بهاری، نبات، زمین: مشبه؛ فرآش، دایه، بنات، مهد: مشبه‌به) [گهواره، دختران را پرورش می‌دهد و زمین گیاهان را] / گفتن به باد صبا، فرمودن به ابر بهاری: تشخیص و استعاره / فرش زمرّدین: استعاره از سبزه و چمن / بگسترد، پیورود: سجع / بنات، نبات: جناس

زبانی: * فرآش: فرش گستر، گسترنده فرش / زمرّد: سنگ قیمتی به رنگ سبز / * دایه: زنی که به جای مادر به کودک شیر می‌دهد یا از او پرستاری می‌کند / * بنات: چ بنت، دختران / * نبات: گیاه، رُستنی / نوع «را»: حرف اضافه به معنی «به» / فرآش، دایه: متمم / حذف فعل «است» بعد از «گفته» و «فرموده» به قرینه معنایی: گفته [است]، فرموده [است]: ماضی نقلی / مفعول فعل «گفته»: فرش زمرّدین بگسترد / فرش زمرّدین: مفعول فعل «بگسترد» / بگسترد، پیورود: مضارع التزامی / مفعول فعل «فرموده»: بنات نبات در مهد زمین پیورود / بنات نبات: مفعول فعل «پیورود» / فرش زمرّدین، ابر بهاری: ترکیب وصفی / صبا (باد مشرق، نسیم): هم‌آوا با سبا (نام شهر بلقیس)

شاخه فنی و حرفه‌ای و کار دانش

فارسی ۳

معنی و مفهوم تمامی ابیات و عبارات به صورت
 درس به درس و سطر به سطر

معنی همه واژگان دشوار + واژه نامه کتاب

پاسخ سوالات کارگاه درس پژوهی

با تغییرات کلی و ویرایش جدید
 شهریور ۱۴۰۲
 ولی مسعودی

تهیه و تنظیم:
 ولی مسعودی

www.valimasoudi.ir ۰۹۱۱-۱۷۸-۱۷۰۷

رشته‌های: ریاضی - تجربی - انسانی - معارف

دوازدهم فارسی

بررسی کامل قلمرو زبانی ادبی و فکری تمامی ابیات و عبارات
 به صورت درس به درس و سطر به سطر

معنی ساده و روان شعرو نثر

معنی همه واژگان دشوار + واژه نامه کتاب

پاسخ سوالات کارگاه متن پژوهی

سوالات امتحان نهای خرداد ۱۴۰۲ همراه با پاسخنامه تشریحی

نمونه سوالات امتحانات نهای به صورت درس به درس همراه با پاسخنامه تشریحی

با تغییرات کلی و ویرایش جدید
 شهریور ۱۴۰۲
 ولی مسعودی

تهیه و تنظیم:
 ولی مسعودی

www.valimasoudi.ir ۰۹۱۱-۱۷۸-۱۷۰۷

شاخه فنی و حرفه‌ای و کار دانش

فارسی ۲

معنی و مفهوم تمامی ابیات و عبارات به صورت
 درس به درس و سطر به سطر

معنی همه واژگان دشوار + واژه نامه کتاب

پاسخ سوالات کارگاه درس پژوهی

با تغییرات کلی و ویرایش جدید
 شهریور ۱۴۰۲
 ولی مسعودی

تهیه و تنظیم:
 ولی مسعودی

www.valimasoudi.ir ۰۹۱۱-۱۷۸-۱۷۰۷

رشته‌های: ریاضی - تجربی - انسانی - معارف

یازدهم فارسی

بررسی کامل قلمرو زبانی ادبی و فکری تمامی ابیات و عبارات
 به صورت درس به درس و سطر به سطر

معنی ساده و روان شعرو نثر

معنی همه واژگان دشوار + واژه نامه کتاب

پاسخ سوالات کارگاه متن پژوهی

با تغییرات کلی و ویرایش جدید
 شهریور ۱۴۰۲
 ولی مسعودی

تهیه و تنظیم:
 ولی مسعودی

www.valimasoudi.ir ۰۹۱۱-۱۷۸-۱۷۰۷

شاخه فنی و حرفه‌ای و کار دانش

فارسی ۱

معنی و مفهوم تمامی ابیات و عبارات به صورت
 درس به درس و سطر به سطر

معنی همه واژگان دشوار + واژه نامه کتاب

پاسخ سوالات کارگاه درس پژوهی

با تغییرات کلی و ویرایش جدید
 شهریور ۱۴۰۲
 ولی مسعودی

تهیه و تنظیم:
 ولی مسعودی

www.valimasoudi.ir ۰۹۱۱-۱۷۸-۱۷۰۷

رشته‌های: ریاضی - تجربی - انسانی - معارف

دهم فارسی

بررسی کامل قلمرو زبانی ادبی و فکری تمامی ابیات و عبارات
 به صورت درس به درس و سطر به سطر

معنی ساده و روان شعرو نثر

معنی همه واژگان دشوار + واژه نامه کتاب

پاسخ سوالات کارگاه متن پژوهی

نمونه سوالات هماهنگ کشوری به صورت درس به درس همراه با پاسخنامه تشریحی

سوالات هماهنگ کشوری خرداد ۱۴۰۲ همراه با پاسخنامه تشریحی

با تغییرات کلی و ویرایش جدید
 شهریور ۱۴۰۲
 ولی مسعودی

تهیه و تنظیم:
 ولی مسعودی

www.valimasoudi.ir ۰۹۱۱-۱۷۸-۱۷۰۷